

DOPISI.

Iz goriške okolice.

Iz Prvačine, 18. XI. 09. (Smrtna kôsa.) Daries je v Gospodu mirno zaspal. Žofej Koc, posestnik in mesar, po kratki bolezni. Pokojnik je bil blaga duša; nikomur ni hotel nič hudega. Po dnevi bilo mu je delo nad vse, zvečer pa je čital posebno rad bodi to ali ono. Glede strank je bil odločen naprednjak; kjer je bilo kaj za napredek, bil je on gotovo zraven. Bil je tudi vnet član Prvaškega Sokola. Naj bodo te vrstice Tebi Jože, v večer spomin in zemlja slovenska, katero si tolikanj ljubil, bodi Ti lahka!

Priloga našim rodbinam

Kolinsko cikorijo.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Za družbo sv. Cirila in Metoda K 1740 — pošilja g. Edm. Konjedic, Plave — nabrali nezadovoljneži, ki so čakali v Desklah na predstavo gledaliških igralcev iz Zagreba — dve uri po določenem času.

Za družbo sv. Cirila in Metoda K 3'07, darovala mala družba kalskih naprednjakov, med njimi Miha Ipavec iz Banjšic 72 v in Franc Zavrtanik p. d. Angelj iz Solkana 84 v v spomin, ker so se Žagarji pri volitvah dobro obnesli.

Namesto venca na grob jur. Iv. Favettija iz Šmarij so darovali družbi sv. Cirila in Metoda sošolci umrlega: Cigoj (K 4), Ličar (2), Medvešč (3), Podgornik (1), Povšič (4), Pregelj (1); skupaj 15 K.

400 K z všteti 18 K za narodni kolek poslali so naši rojaki, združeni v podružnicah družbe sv. Cirila in Metoda iz Amerike. Vsoto je poslal g. Iv. Zupan, tajnik podružnice št. 1. v New Yorku, ki sporoča ob enem veselo vest, da delo za našo družbo nad vse dobro in vrlo uspeva. Hvala, iskrena hvala dobrim, zavednim našim rojakom v Ameriki!

Imovitejši Slovenci, pristop k obrambnemu skladu družbe sv. C. in M. bodi vam sveta dolžnost!

Domače vesti.

Nekaj izvanrednega nam nudi »Pevsko in glasbeno društvo« danes 14 dni in naslednji večer. Spored skadb, ki se bodo tu proizvajale, je jako skrbno sestavljen.

G. Ondriček si je izbral iz svojega repertoira točke, s katerimi nas hoče očarati. Kdor ve, s kako gracijoznostjo in lahkoto igra najtežje skladbe, ne zamudi te tako ugodne prilike. Da bodo njegove skladbe občinstvu nad vse ugajale, jamči že ime velikega umetnika. — Gosp. Jos. Famera je eden najboljših, čeških pijanistov mlade generacije in spremlja Ondrička že več let na različnih umetniških potovanjih; njegova izvrstna in temperamentna polna igra iz zadnjega Ondričkovega nastopa v Gorici je še gotovo vsem v dobrem spominu. Tudi na prihodnjih koncertih bo spremljal mojstra Ondrička in nastopi sam vsak večer z eno solovo točko.

Zbor »Pevskega in glas. društva« bo proizvajal vsak večer po 1 moško in 1 mešano točko. Smetanova »Pesen na morju« je klasičen vzor čeških moških zborov in izraža krasno in na mojstovski način veselje nad plavbo (vožnjo) po morju in nad dosego zaželjenega cilja na otoku. Naravnost nedosegljiva je ta skladba na nekaterih mestih in vsebuje polno izrazitih in ženjalnih muzikalnih idej.

Popolnoma drugačnega kolorita je skladba g. Michla »Sokratova smrt«. G. Michlu se je tako omilila slovenska poezija, da je uglašil več znamenitih naših pesni, kakor »Človeka nikar«, »Nezakonska mati«, Prešernova »Gazela« (Da jo ljubim), Pevcu, Napis na vel. zvonu pri Sv. Joštu. Zdaj nas hoče obdarovati z novo kompozicijo večjega obsega, ki je dovršeno moderno delo z ozadjem, vzetim iz antike. Iz nje zveni resnost in trpkost

življenja, katero je moral občutiti veliki Sokrat, pa tudi ljubezen, ki si jo je zaslužil pri prijateljih. Občinstvo je aplavdiralo z največjim navdušenjem, ko je slišalo pred letom njegovega »Atila« in ribiča. — Mešani zbor bo pel dve ljubki pesni, polni narodnega duha.

Tako vidimo nenavadno raznolikost, ki nudi vsopred prih. koncertov. I »Pevsko in glas. društvo«, ki goji z največjo skrbnostjo in požrtvovalnostjo glasbo in petje v Gorici in se ni zbalo nikakega truda, i velika češka umetnika zaslužita, da obišče vsak Slovenec ta koncert.

Vspored koncertov, ki jih priredf »Pevsko in glasbeno društvo« (podružnica Gl. Matice v Ljubljani) v dvorani »Trgovskega doma«.

V soboto, dne 4. decembra: 1) Ant. Foerster: »Katica«, mešan zbor; 2) F. Raff: Suita a) Præliudium, b) Aria, c) Motto perpetuo, Fr. Ondriček; 3) L. Brahms: Scherzo es-moll, op. 4., Jos. Famera; 4) a) A. Dvorák: Humoreska, b) F. Laub; Polonez, Fr. Ondriček; 5) J. Michl: Sokratova smrt, balada za moški zbor; 6) F. Ondriček: Rapso-dija.

V nedeljo, dne 5. decembra: 1) B. Smetana: Pesen na mori, moški zbor; 2) Ant. Dvorák: Koncert a-moll op. 53. a) Allegro ma non troppo, b) Adagio ma non troppo, c) Alegro giocoso ma non troppo, Fr. Ondriček; 3) F. Liszt: Me fi-sto-Valse, Jos. Famera; 4) L. S. Bach: Ciaconna, Fr. Ondriček; 5) St. Pirnat: Žalost, mešan zbor, 6) N. Paganini: Rajčarovnic, Fr. Ondriček.

Preizkušnje usposobljenosti za ljudske šole so se vršile v Gorici pred izpraševalno komisijo ravnokar minola dva tedna. Preizkušnje so napravile sledeče gospodične, dosedanje začasne učiteljice: Bojca Štefanija, Cigoj Zinka, Čičigoj Marija, Čok Irma, Fakin Marija, Godina Marija, Heren Marta, Jevšček Gizela, Havel Karolina, Macarol Ana Mithans-Marija, Mozetič Ivan-ka, Poljšak Felicitia, Sancin Avrelja, Sorčan Marija, Strel Ana, Šmid Adela, Tomšič Olga, Tomšič Štefanija, Trdan Marija (z odliko), Vratov-ec Josipina, Vrežec Vida, Ziegler Sabina.

Dijaška kuhinja. — Prosimo pojasnila! Že večkrat se je prigodilo, da so se Dijaški kuhinji poslala živila, navadno krompir, fižol. Vozniki pa so vreče odložili na dvorišču pri »Treh kronah«, ne da bi povedali, odkod so, ali komu tičejo. Tako so ležale vreče ondi po več dni ali tednov; D. k. pa je medtem morala kupovati živila na trgu.

Zato prav uljudno prosimo, 1) da se oglasijo tisti, ki so v letošnjem šolskem letu odložili živila za Dijaško kuhinjo v Gorici v tej ali oni gostilni; 2) Prosimo, da prihodnje vsak darovatelj ali pošiljatelj pripelje blago v Dijaško kuhinjo, ulica sv. Ivana št. 7. S tem nam tudi prihrani stroške za prenašanje.

Naslov je: Dijaška kuhinja ulica sv. Ivana št. 7. Gorica.

Namestniški svetnik Amadej Prinzig, ki je še v Tolminu kot voditelj okrajnega glavarstva, je imenovan referentom za upravne in gospodarske reči pri deželniških šolskih oblastih na Primorskem. Kazipot po Goriškem izide tudi za prihodnje leto, popravljen po stanju meseca decembra t. l. — Ta praktična knjiga je v rabi celo leto po vseh pisarnah uradih, — trgovcem in obrtnikom je enako potrebna kakor odjemalcem.

O glase sprejemamo najdalje, do 25. decembra. Računajo se prav zmerno.

Klerikalce je strah pred dopolnilno volitvijo! — Bili so polni zmago-slavja. Sedaj so pa že čisto krotki ter pravijo, da se ni nič zanašati na to, če je zmagala zadnjič klerikalna stranka. »Prim. List« pravi, da bi klerikalce »nasprotnik« skoro došel s številom poslancev, ako bi klerikalci padli pri teh volitvah! — Klerikalci torej vidijo veliko važnost za nas, ako dobimo še enega poslanca. Seveda 6 je blizu 8! Zato pa, naprednjaki, pripravimo se dobro na dopolnilno volitev. — Če zmagamo pri tej volitvi, se razmerje med slovenskima strankama v deželni zboru temeljito spremeni. Torej na delo!

Ponesrečen vojak-planinec. — Poročali smo, da je ponesrečil vojak planinec pri vajah ter da je umrl na potu v garni-

zijsko bolnišnico v Trst. Nesrečo se je prikrižalo, zato smo le s težavo izvedeli, kaj se je zgodilo, kako je namreč vojak ponesrečil. Zdelo se je, da mora umreti vsled bolečin, in tako je nastala govoricca, da je umrl na poti v Trst. K sreči pa moramo poročati, da ni res, da je umrl oni vojak. Nahaja se v vojaški bolnišnici v Trstu, kjer je prestal operacijo, po operaciji sta ga obiskala oče in brat, ki sta pravila domaj v Šmarijah v Vipavski dolini, da se razumno še precej dobro počuti ter da ozdravi. Ponesrečenec se piše Franc Vrč iz Šmarij, služi pri 6. kompaniji pri planincah.

Ljudski denar. — »Gorica« zopet piše o ljudskem denarju pa gleda na druge, mesto da bi gledala na klerikalce. — 600.000 K je pobrala škofija v 10 letih na Montu, brez kontrole, brez obračuna! Za letošnje volitve so dali klerikalci gotovo nad 50.000 K. Nadškoj je dal, kakor smo že povedali; 20.000 K za volitve, v glavnem za Krás. — Odkod toliko denarja v volilne namene? Kam je šlo Montovih 600.000 K? Zahtevamo odgovor. — Koliko ljudskega denarja pa hočejo porabiti za novo volitev?!

Vera pri naših in pri ogrskih klerikalcih. — Tudi ogrski klerikalci so organizirali svojo stranko. Naši klerikalci imajo zapisano na svoji bojni zastavi na prvem mestu vero; oni pravijo, vse za vero... dom, cesarja; ogrski klerikalci pa so degradirali vero ter jo postavili na drugo mesto. Oni pravijo: vse za dom, vero, družino in svobodo. — Kakor kaže! Pri nas jim kaže: vero postaviti na prvo mesto, ker vedo, da se z vero lovi politične pristaše, Ogrji pa gojijo čut do doma tako, da se temu ni mogoče izogniti z vero, namreč kaže jim: postaviti dom na prvo mesto, na drugo pa šele vero. Kakor kaže, tako pa barantajo z vero; ali na prvem ali na drugem mestu, vselej pa v politične namene!

Imenovanje uradnikov pri državni železnici. — V časop. žel. uradnikov čitamo: »a podnačelnika v odd. VI. trž. ravnateljstva je imenovan seveda zopet uradnik iz njegova ravnateljstva, iz Beljaka, dr. Foregger. Mož je seveda trd Nemec, ki ne zna slovenski. Načelnik odd. VI. je Nemec, podnačelnik tudi. Oba sta Nemca, in oba dohtarja. Bog ve, če sta tudi komercialista oz. kakšna? Bilo je dosti slovenskih kompetentov za to mesto. Toda niti v sanjah nam ni prišlo na um, da bi žel. ministerstvo postalo nezvesto načelu: »Nobenega načelnika ali podnačelnika — Slovence!«

Nesramni zavijači. — Cela dežela ve, da so slovenski klerikalci in laški liberalci razbili deželni zbor. Ker deželni zbor ne deluje, je to velika škoda za naše ljudstvo; občutijo jo v posebni meri tudi naši vinogradniki. Državna podpora je tu, deželne pa ni, ker deželni zbor ne deluje, ker so ga razbili slovenski klerikalci in laški liberalci. To je pribito. »Gorica« pa nesramno laže, da so krivi naši poslanci, da ne dobijo vinogradniki zažele-nih podpor. Tako nesramno zna lagati samo klerikalni izprijenec v »Gorici«. — Če se tem ljudem še tako dokaže kaka reč, če je še tako jasna in znana, vendar če jim ne ugaja, rečejo: ni res. Vendar pa mislimo, da tako farbanje ne bo veljalo vedno za resnico niti pri backih, narveč da končno le spregledajo, kako nesramni lažniki in kako veliki škodljivci našemu ljudstvu so klerikalci!

»Kmečki glas« napada »Sočo«, da je nevoščljiva visoko postavljenim cenam vina ter da je celo na Ogrskem taka cena. Švinde! — V rokah imamo pismo moža iz Kranjske, ki jemlje največ vina iz naših krajev. Piše med drugim, da na Bizelj-skem in pri Krškem je najboljša starina po 16–20 vinarjev liter. A novo še niti nobene cene nima in nobeden po njem ne praša. Oni mož piše v odgovoru, da se mu zdi naznanjena cena mnogo previsoka. — Razume se samo po sebi, da želimo, da bi se prodalo vino po kolikor mogoče visoki ceni, ali bojimo se, da Mrmolja za-pelje kmete v zgubo s svojo »kunišnostjo«. On razume o zadružništvu samo to: ustanoviti zadrugo na papirju pa postaviti najvišje cene. Na to pa naj letijo kupci skup od vseh strani. Bojimo se, da utegne Mrmoljevo zadrugarenje škodovati kmetu ter ga odvrtiti od zadružništva tako, da ne bo pristopen tudi zadružništvu na zdravju podlagi. Glejte, kaj delate!

Veselje in žalost. — Nasproti škofiji tik zlatega Jelena sta dve prav elegantni prodajalnici, na zunaj popolnoma enaki. Na eni čitamo: Ivanačič & Kurinčič, — na drugi pa: Tomsig & Vodopj-vitz. Zadnja je ostanek naše žalostne preteklosti, prva pa nada v lepšo prihodnost, seveda ne tako, kakor je nekdo videl v četrtek, da je bilo okoli žalosti več Slovencev nego okoli veselja. Naši rojaki še vedno prav pridno pljujejo v domačo — skledo.

Jegličevu slavo bode oznanjala njegova na nemško prevedena brošura tudi med Nemci. Dasi še brošura ni izšla, se je že prijavilo na Dunaju 6500 naročnikov. Hrvatska brošura je izšla že v četrtem izdaju in kmalu se pojavi tudi češka. Tudi Lahji predstavljajo Jegličevu brošuro.

Vse je na našem mestu... tako so kmetje, ki so se v letošnjem letu s položne in kmečke strani. Prvo volilno leto in to vseh poslancev. Prvo leto, da ni bilo več klerikalcev, sedaj pa jih je toliko, da se jim je volitev zgubila, ali bi se ji še spoprijeli? Bi jim in v čem? Bi bi volili? Kje na je-tisu, v kakšni nameni? — Klerikalci s svojim volitvom sami priznavajo, da se volitev je trdil, da sta dve stranki, da je tako močniter in tako trdno stališče, da bi ne mogli nasprotniki proti njej zmagati. Volitve lan, in letos to podpričujejo. — Volite! Noge! Udeležimo se volitev v najobilnejšem številu. Lahko se pripeti, da si priborimo še jednega poslanca. Klerikalci trepečejo pred mislijo, kaj bo, če »nasprotniki« dobijo še jednega poslanca! Torej v volilni boj!

Nove ceste na Kanatskem. — »Prismojenec« poroča iz zanesljivega (?) vira, da se prične meriti ceste med Girgarjem in Banjšicami ter Avčami, potem pa hito pravi: »Te ceste so zasluga naših poslancev in pa dež. poslanca Zege«. Ha! Vsi trije so nedolžni na tem, če bo res kaj! Najbrže pa potrebuje te kanalske ceste »Prismojenec« sedaj v volilne namene!

»Kmečki glas«, bolje Mrmoljev glas, nesramno laže, da je naša napredna ljudska stranka proti vinarškemu zadružništvu. To je podla laž znanega lažnika, ki se je tudi že pred časom zlagal v »Kmečkem glasu«, da je naša stranka proti drugam sploh. — Naša stranka ima zadružništvo v programu in hoče dobrega in previdnega zadružniškega dela, noče pa zadrževati v politične namene ustanovljenih. Nam je mar pri zadružništvu le gospodarski napredek. — Mrmolja je pisal v »Kmečkem glasu«, da se trgovci ogibljuje krajev, kjer so novo ustanovljene zadruge (na papirju!). To je pisal on, »Soča« je to povedala tako, kakor on, pa pristavila, da zadruge ne smejo imeti namenat odganjati kupce, ampak vabiti jih. V prvem slučaju se dela kmetu škoda, v drugem korist. Mrmolja je sam priznal, da škoduje vinogradnikom, ker odganja kupce. Kdor to pribije, ta pač še ni proti zadružništvu, ampak je prav za zadružništvo ter svari pred škodo, ki bi zadela vinogradnika. — Mi želimo kmetu najboljši skupiček pri vinu, kakeršnega tudi zaslužiti; mi smo za dobro zadružništvo vedno in bomo vedno, toda vedno smo in bomo tudi proti šušmarjem na tem ali na onem polju.

Naj se oglasijo oni slovenski kmetje, ki so dobili kaj sena zastoj od deželne odbora, kakor poroča odbor v svojem glasilu »Samouprava«. Pravi, da je bilo razdeljenega brezplačno 4595,58 kvintalov sena in pa 118 kvintalov pogod. Koliko od tega so dobili slovenski kmetje?! — Poročilo farba, da se je deželni odbor toliko potrudil za vladino pomoč. To ni res, ampak trudil se je in delal je naš državni poslanec Štrekelj. Ko je vse opravil, so se vtaknili še le drugi vmes. — Deželni odbor je dal polno sena v Fur-lanijo brezplačno — koliko pa Slovence-cem?!

V sredo dne 24. t. m. bodo od 10. ur zjutraj do 11. goriški topničarji streljali z brzostrelnimi topovi v strelišče na 300 do 1600 korakov daljave na Ajševici.

Zanimiv shod. — Jutri se bo vršil v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani ljudski shod klerikalne stranke, na katerem bodeta poročala k dnevnemu redu poslanca Šusteršič in Krek o škofovi brošuri. Seveda duhovnik mora biti

zraven. Vstop dovoljen samo odraslim klerikalcem. Najprej pisana beseda (rudeča brošura), potem govorjena (jutrišnji shod), in slednjič se prav nič ne bomo čutili, ako čez 14 dni nastopi dr. Lampe z isto snovjo s skioptičnimi slikami ali pa kakim kinematografu.

Laški liberalci, Gregorčičevi zavezniki, zopet hujskajo po »Corrieru« proti Slovencev v mestu. Kličejo na poboj Slovencev, ker se jutri ustanovi v Gorici župa sokolskih društev, ter pride nekaj odposlancev, seveda ne v kroju, v Gorico. To je pač skrajno falotstvo laških liberalcev, Gregorčičevih zaveznikov. — »Corriere« dela to neovirano. No, samo pač v Gorici!!

Duhovniška surovost. — Istrski hrv. dežel. poslanci so izrazili nad obsodbo v zagrebškem procesu svoj protest. Zato jih psuje hrvatski duhovnik Stipe pl. Vučetič v gospičkem »Hrvatu« na sledeči, duhovniška vsekakor vredni način: »Spinčiču in njegovim tovarišem sporočamo: grob naj izvrže vaše kosti, proklete bodi vaše ime v vsem hrvatskem narodu, še v življenju bodite slepi. To je kletev hrvatskega naroda. Da smo v Spinčičevi bližini, vzeli bi žebelj 40 cm dolg in zabili bi ga Spinčiču v glavo, da bi dalje ne troval naroda. To želi katoliški duhovnik svojemu bratu v Kristusu, ki je tudi duhovnik (Spinčič). — Brez komentarja!

Cigan Ciril Majer, ki je našel smrt v Soči, ni bil res zadet od kroglice iz ruske orožnice, ki je streljal nanj, predno skočil Majer v Sočo. Majer je hotel utirati pred orožniki, zato je skočil v vodo, ko ni bilo drugega izhoda več. Plaval je nekaj časa sem in tje potem je izginil. Razgredel od boga so stisnili gotovo krči ali ga je zadela kap. Ko so potegnili truplo na suho, ni bilo na njem nikakih znakov, da bi bil zadet od kroglice.

Ponesrečil je na južnem kolodvoru v Gorici 38-letni Franc Batič, žel. uslužbenec. Stroj mu je odtrgal nogo ter ga sploli nevarno poškodoval. Nahaja se v bolnišnici.

Iz Soče so potegnili pred kratkim bližnj Kanala nekega okoli 50 let starega mošča. Bil je skoro nag. Doma je iz Ročinja. Delal je pri cesti pri Sv. Luciji. S seboj je imel okoli 50 K. Sumi se, da je zakrivil kdo zločin.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Cristofoletti-Gilubich. V teh dveh lekarnah bo tudi popolna služba v času od 21. do 28. t. m.

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodcu trpeče neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsemi drugimi dražilnimi čistil. kroglicami in grenčicami.

Cena orig. škatlje K 2 — Ponarejanje za sodniško zasleduje.

Moll-ov Franc. žganje in sol

za ribanje žrelca. — Boletine glajbuje in okrepljuje stanoznano sredstvo proti tiganju in prehlajenju vsake vrste. **Orig. steklenica K 1-90** Na prodaj po vseh lekarnah in mirodilnicah. Glavna lekarna **A. MOLL, c. in hr. dvorni založnik, Dunaj, 1** Tuchlauben 9. Zaloga v Gorici v lekarnah: **G. Cristofoletti** A. Giranoli.

Žveza narodnih društev.

Renče. — Veselica tamb. in pevskega društva Svoboda, ki se je imela vršiti 21. t. m. je prenešana na 9. jan. 1910.

»Slovenska Čitalnica« v Gorici vabi občnemu zboru, ki se bo vršil dne 11. decembra 1909 ob 8. uri zvečer. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev odbora in pregledovalcev računov. 5. Eventuelni predlogi, ki se pa morajo vsaj osem dni pred občnim zborom naznaniti pisмено odboru. Odbor.

Goriška kolesarska zveza.

Kolesarsko društvo »Danica« v Gorici je sklenilo, da napravi za cenjene članice društva lepe vsprejemnice v treh barvah; vsak ud jih udobi brezplačno.

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

Brje. Dasi je bila letos hladnejša in deževna jesen, vendar je v Brjah vlnska letina prav dobra in je vino po kakovosti lanskem skoraj enako. Trgatva je trajala do prvih dni t. meseca. Na prodaj imamo mnogo nad 7000 hl dolega belega vina po 14 gl. (28 kron) hl. Prijazni kupci obrnite se v napredne Brje in zadovoljni boste dobre kaptice. Za posredovanje se vlijudno nudi Odsek vinarske zadruga (predsed. Anton Možina) v Brjah.

Razglas. — Daje se v obče znanje, da se bode lahko pregledalo v imenike vpravičenih volilcev za namestne volitve v cenilne komisije za osebno dohodnino mesto udov in namestnikov koji izstopijo v smislu § 189 zakona z dne 25. oktobra 1896 (drž. zak. 220) koncem leta 1909 od 20. novembra dalje 8 dni v prostorih davčnega oddelka tukajšnjega c. kr. okrajnega glavarstva (Via Cappuccini 16 l. nadstropje soba št. 8) ter da je morebitne prizive v smislu § 184 označenega zakona uložiti v roku 8 dni počenši 20. novembra t. l. pri omenjeni davčni oblasti. Od c. kr. okrajnega glavarstva.

Politični pregled.

Ministerski predsednik Blienerth v gosposki zbornici. — V gosposki zbornici S. t. m. je govoril ministerski predsednik aron Blienerth, ki je očrtal v daljšem govoru notranji politički položaj, povdarja je, da se vrši sedaj hud boj proti sedanjemu sistemu. Ta sedanji sistem pa ne pomeni nič drugega, ko načela, ki vodijo vladu pri izvrševanju poverjenega jej delovanja. Ta načela vlade pa vsebuje trdno voljo, da bi bila vlada nepristranska in nepodupljivom narodnih strank.

Bilo bi gotovo želeli, da bi izvrševanje eksekutive bilo v rokah zaupnikov strank večine A predpogoj zato bi bil, da se ustvari za sodelovanje strank večino parlamenta pri vladi, dogovorjeno, stvarno podlago za skupno delovanje. Niti niti njegovi kolegi se ne drže ministerstev in kobilic prepričani, da nastane potem red, bi bili že davno šli. Ne na osebnih vprašanjih, ampak na posledicah historignega procesa trpi ta država in parlament. Tudi vsaka prihodnja vlada bo morala posredovati med različnimi protinimi zahtevami.

Ministerski predsednik se je branil proti očitjanju, da je vlada protislovenska in da stremi sama po uničenju parlamentarizma. Vlada dela vse mogoče, da bi prišlo do delovanja v parlamentu in upa, da se parlament sam povrne k svojim nalogam, kar se pa zgodi le, ako se opusti obstrukcija. Naj oviranje ustavnega odseka preneha biti vojno sredstvo. Opustiti obstrukcijo pa je le tedaj mogoče, ako bodo vse narodne stranke nekaj popustile od svojih zahtev, sklenile kompromise in se jih držale. Vlada bo smatrala za veliko nesrečo za državo, ako se odločijo izvoljeni ljudski zastopniki mesto za delo, ki jih čaka, za nadaljevanje narodnega vojnega stanja in izpodkopavanje ugleda parlamenta, s čemur bi sami provzročili, da bi jih ljudstvo ne potrebovalo več.

Binerth bi najboljšje storil, če bi molčal, ker mu nihče ne verjame več, da dela za sporazum. Dejstva kažejo, da dela le za Nemce in proti Slovanom. Za takega moža imamo le en klic: Proč ž njim!

K položaju. — Pogajanja za redno delovanje drž. zbora so dosedaj brezuspešna. V torek bodo zborovali načelniki klubov; hoče se pritisniti na opozicijo, da bo umaknila del nujnih predlogov ter bi se moglo priti do razprave o Kramarjevem nujnem predlogu gledé varstva narodnih manjšin. Kaj poreče k vsemu temu Slov. Jedn., od tega je odvisna usoda parlamenta.

Razne vesti.

Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju so poslali od srede julija do 16. t. m. razni rodoljubi nekaj ustanovnin in prispevkov. Pripomnimo, da je bilo za tekoči mesec november vloženih 94 prošenj, največje število, odkar obstoji društvo. Razdelila se je dozdej najvišja svota 1520 K. Da bo društvo zmogočno tudi v bodoče podpirati uboge in marljive visokošolce v tej meri, prosimo prijatelje in dobrotnike slov. visokošolcev še nadaljnih, ozir. novih podpor, ker bi društvo sicer moralo tudi najpotrebnejšim prosilcem podporo zmanjšati ali celo odreči. — Darove sprejema blagajnik Ivan Lužar, nadrevident juž. žel. v p., Dunaj, III/3. Reiserstrasse 27.

Tragedija v Mayerlingu. — Pred kratkim je umrl v Ameriki v Denveru (Kolorado) baron Ludvik Večera, katerega se je spravljalo v stik s smrtjo prestolonaslednika Rudolfa. Ob tej priliki so poročali ameriški listi izjavo avstrijskega generalnega konzula: Akti o celi tragediji prestolonaslednika Rudolfa so shranjeni v zabojih in zapečateni. V arhivu ostanejo do petdesete obletnice smrti prestolonaslednika, potem se zaboji odprejo in vsebina aktov bo oddana javnosti. Cesar je hotel s tem zgodovinpisem bodoče generacije prihraniti razne zmotne in dvome. Neovrgljivo je dognano, da ni bil prestolonaslednik Rudolf umorjen. — Tako ameriški listi.

Ferrerjeva hči Trinidad toži pisca in razširjevalca nesramnih laži, da je njen oče zlorabljal male deklice, ki so bile njemu v varstvo izročene. Te laži so si sedaj izmislili klerikalci in jih objavljajo po zidovih.

Primas ciganov — morilec. — Cigan Karol Balog v Nyiregyhazi na Ogrskem, znan glasbenik, ki je komponiral že mnogo ogrskih napევov, je ubil svojega sina lancesi s sekuro, ker je bil nanj ljubosumen in se je bal, da sin prekosi v muziki očeta. Balog oče se je ravno kar vrnil iz svojega potovanja po svetu, kjer je igral v Parizu, Londonu in na Rivijeri.

Nesreča pri slavnosti. — V Valenciji (Spanija) se je pri slavnosti na čast staremu pesniku Llorente podrla tribuna, na kateri je stalo 300 oseb, od katerih je 41 več ali manj ranjenih.

V Unterreichesteinu na Češkem so skakali dečki čez železen plot. 9 letni deček Henrik Alferi se je zadel s hlačnico ob železni drog, padel z vso svojo telesno težo na ta drog, ki mu je predri trebuh. Deček je bil na mestu mrtve.

V Mesini je začelo goret izpod razvalin in sicer v nekdanji Garibaldijevi ulici. Ogenj se je naglo širil in komaj in komaj so ga obvladali ognjegašci.

Umor in samomor. — 57 letni brezposelni delavec, ki je svoj čas izgubil nogo vsled neke bolezni, je ustrelil na Dunaju v okraju Floridsdorf svojo ženo v navzočnosti treh svojih najmlajših otrok, ker ga ni hotela sprejeti na stanovanje in ker se je hotela ločiti od njega. Na to je še sebe ustrelil najprej v grlo in potem v sence. Oba sta bila takoj mrtva.

Slovenci ponesrečili pri veliki katastrofi v amer. rudniku. — Poslanec Biankini je dobil iz Čikaga brzojavko, da je v Sherryju (država Illinois), ponesrečilo 256 rudarjev, med njimi 83 Slovencev, Hrvatov in ogrskih Slovakov. V brzojavki se prosí, naj poslanci takoj store korake, da se rodbine ponesrečencev, ki so izgubile svoje hranitelje, morejo vrniti v domovino. Poslanci so takoj storili primerne korake pri vladi na Dunaju.

Eksplodija v trgovini z orožjem. — V Gradcu je eksplodiral pri tvrdki Unger smodnik in pri tem sta bila težko ranjena poslovodja Erdelt in sluga Egger. Nesreča se je zgodila pri izpranjevanju starih patron.

Kaj pravi hrvatski klerikalni list o knjižnici škofa Jegliča? — »Hrvatstvo«, klerikalni dnevnik v Zagrebu, imenuje knjižnico ljubljanskega škofa Jegliča »škandalozno svinjepisje«, »svinjarije« ter ime-

nuje način, kako Jeglič piše odkrito o rečeh, o katerih najbolj razuzdani mladeniči govore bolj z rezervo, »nepojmljivo brezstidnost«.

Bojujoča se cerkev na — Francoskem. V kraju Le Croisie blizu Nantesa duhovniki niso hoteli pustiti šolarjev k spovedi, ker se uče iz učnih knjig, katere so francoski škofi v svojem zadnjem pastirskem pismu prepovedali. Vlada je na to pozvala župana, naj v odgovor prepove vse cerkvene procesije.

Pri zadnji nesreči v Singapore, ko se je parnik »La Leyre« pogreznil z vsemi potniki, se je potopil tudi bankir Hope iz Amsterdamu in ž njim tudi veleznani dijamant, tako zvani Hope-dijamant, ki spada s svojimi 44'25 karati med devet največjih dijamantov na svetu. Ta dijamant je lastnik nosil vedno pri sebi.

Nemške zverine — v podobi človeka. V Glatzu na Pruskem je dekla Ana Werner svojega enajstletnega otroka živega pokopala! V Baučnu na Saksonskem pe je hlapec Vetter svojo triletno hčerko zastupil. Oba sta bila obsojena na smrt. — Ako bi se kaj takega zgodilo na Slovenskem, to bi vpili nemški listi o slovenskem divjaštvu.

Dva vlaka trčila na Koroškem. Med Lamsdorfom in Brücklom sta trčila dva osebna vlaka. Štiri osebe so težko, tri pa lahko ranjene. Dva voza sta zgorela, proga je zastavljena. Pri železniški nezgodi so bili težko ranjeni gospa Susanna Hafner, kurjač Kemroser, vlakovodja Spizzi in kurjač Hulnik, lahko pa strojevodja Ilnovsky in poštni poduradnik Koroschegg.

V dobri, veliki vasi blizu Gorice

se odda takoj

pekarija

pod zelo ugodnimi pogoji.

Ponudbe na upravnishvo našega lista.

Št. 3333

E

Razpis službe.

Do 15. decembra t. l. je razpisano pri tukajšnji zastavljalnici in ž njo združeni hranilnici mesto dijurnista oziroma praktikanta.

Prosilci, ki morajo znati deželne jezike, naj vložijo prošnje opremljene s tozadevnimi spričevali (dokumenti) v imenovanem roku na podpisano vodstvo.

V Gorici dne 15. novembra 1909.

Ravnateljstvo.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem prevzel od gosp. Antona Obidica njegovo staroznano

čevljarsko delavnico

v Semeniški ulici št. 2.

Priporočam se s. občinstvu za mnogobrojna naročila in zagotavljam točno in dobro postrežbo ter zmerne cene.

Josip Černovic

čevljarski mojster
Gorica, Semeniška ulica št. 2.

Priporočamo našim gospodinjam **pravi :FRANCKOV:** kavni pridatek iz zagrebške tovarne.

